

ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (творчі штрихи з досвіду роботи)

А. М. Каленський, учитель музичного мистецтва ЗОШ I—III ст. № 2, м. Коростень, Житомирська обл.

Духовне життя дитини повноцінне лише тоді, коли вона живе у світі гри, казки, музики, фантазії, творчості. Без цього вона — засушена квітка.

В. Сухомлинський

Сьогодні в музичній освіті відбувається активний пошук нових підходів, форм та методів роботи. Музичне мистецтво відкривається перед дитиною як процес становлення художнього образу через різні форми втілення: літературні, музичні, образотворчі. Великого значення набувають міжпредметні зв'язки (див. рис. 1).

Урок музики стає не просто уроком розвитку музичних здібностей, а уроком мистецтва.

■ Рис. 1

Сьогодні вчитель музичного мистецтва повинен ефективно використовувати сучасні технічні засоби навчання, володіти інформаційно-комунікаційними та мультимедійними технологіями.

Мені імпонує думка професора Національної академії педагогічних наук України В. Ю. Бикова: «На основі поєднання традиційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання є можливість значно ефективніше розвинути і примножити природні задатки й здібності дитини».

Я будую уроки музичного мистецтва за допомогою інтеграції традиційних та сучасних засобів навчання, виважено й ретельно добираючи методи роботи, пам'ятаючи слова Я. А. Коменського: «...якщо навчання дається дитині важко, то в цьому винні методи, якими їх навчають».

Варто зазначити, що використання мультимедійних технологій забезпечує широкі дидактичні можливості (див. рис. 2) й неможливе без сучасних технічних засобів навчання.

■ Рис. 2

Останнім часом термін «ТЗН» у мистецькій освіті все більше асоціюють з електронними музичними інструментами та комп'ютерними технологіями. Під час проведення уроків та в позакласній роботі широко використовую електронний синтезатор, що так само, як і традиційні музичні інструменти, має глибоко впливати на почуття, емоційну сферу особистості учнів, допомагаючи зрозуміти чарівний світ музики. Широкий діапазон музичних можливостей синтезатора, що відтворює та поєднує унікальні звуки, передає звучання найрізноманітніших інструментів і навіть оркестру. Зручність використання цього інструмента дає змогу організувати ефективні форми роботи з учнями: індивідуальні, парні, групові, колективні. Без електронного синтезатора неможливо увявити проведення загальношкільних заходів — концертів, свят, вистав.

Переконаний, що урок музичного мистецтва буде ефективним, якщо педагог синтезу-

ватиме вербальну, візуальну, звукову та рухову інформацію, поєднуюватиме абстрактно-логічні та предметно-образні форми наочності.

На мою думку, якнайкраще ці завдання можна реалізувати за допомогою мультимедійних технологій, що використовую як під час викладання, так і в позакласній музичній діяльності школярів. Ефективними є такі програми: музичні програвачі, електронні ППЗ, звукові редактори, музичні енциклопедії, конструктори, «караоке» тощо.

Упровадження мультимедійних технологій дає змогу не тільки підвищити інтерес школярів до музичного мистецтва, але й значно оптимізувати навчально-виховний процес: моделювати структуру уроку, використовуючи інформаційне Інтернет-забезпечення (онлайн-екскурсії до музеїв, картинних галерей; перегляд фрагментів відеофільмів, опер, балетів), створити умови для початкової музичної діяльності чи музикування учнів (програма «Віртуальне піаніно»).

На уроці музичного мистецтва в 5-му класі під час вивчення теми «Народні музичні інструменти» можна здійснити віртуальні екскурсії до Національного музею народного мистецтва Гуцульщини й Покуття (<http://hutsul.museum/exposition/virtual/>), під час розучування пісні «Писанки» (муз. В. Таловирі, сл. С. Жупанина) відвідати Музей писанкового розпису (<http://hutsul.museum/pysanka/exposition/virtual/>) тощо.

Найзручнішою для проведення уроків із мультимедійним підтриманням вважаю програму *Microsoft Power Point*. Програму презентацій можна використовувати на різних етапах уроку, тому що вона дає змогу поєднувати аудіо- та відеоматеріали в єдине ціле, сприяючи активізації творчої уяви учнів, розвиваючи внутрішню музичну пам'ять, зацікавленість музикою, а також даючи змогу вчителю унаочнити урок.

До роботи над презентаціями залучаю творчих учнів під час позакласної та гурткової роботи, об'єднуючи вихованців у групи, пари. Переконалий, що такий вид діяльності допомагає створити позитивний, піднесений емоційний настрій, викликати певні асоціації, що сприятимуть повнішому сприйняттю музичного твору, розумінню його характеру.

Використання слайд-презентацій, фотоматеріалів і репродукцій картин у цій програмі дає чудовий фон для викладання музичної літератури, сприйняття творів музичного мистецтва.

Широко практикую уроки з підтриманням електронного програмного засобу «Музичне ми-

стецтво» освітньої галузі «Естетична культура». Програма містить зразки музичних творів для слухання і виконання, уривки літературних творів, розповіді про композиторів, письменників, художників, репродукції картин та ілюстрації, що дає змогу ефективно реалізувати міжпредметні зв'язки. Цікавими є евристичні бесіди, тестові завдання для контролю та перевірки знань. Мультимедійний супровід становлять окремі частини — етапи уроку, тому на власний розсуд за потреби змінюю послідовність викладення матеріалу, komponую структурні елементи.

Основними показниками результативності впровадження мультимедійних технологій є підвищення інтересу до музичного мистецтва, розширення світогляду, розвиток музичної культури, художньо-естетичних смаків, життєвої компетентності школярів.

Отже, використання мультимедійних та інформаційних технологій є необхідним інструментом для сучасного уроку музики, а також важливим кроком до виховання гармонійної особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. — К. : Либідь, 1997.
2. Кабелевский Д. Воспитание ума и сердца: кн. для учителя. — М. : Просвещение, 1984.
3. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва в основній школі: метод. посіб. для вчителів. — К. : Шкільний світ, 2012.
4. Олексюк О. М. Музична педагогіка: навч. посіб. — К. : КНУКіМ, 2006.
5. Основи нових інформаційних технологій навчання: посіб. для вчителів / за ред. Ю. І. Машбиця. — К. : ІЗМН, 1997.
6. Ростовський О. Я. Методика викладання музики в початковій школі. — Тернопіль: Богдан, 2000. ❧